

## Kitter / purder



Onder de verzamelnaam kitter / purder vallen ook de applicateur, (kas-) kitter en monteur afdichtingen. We spreken in dit document over kitters. De kitter heeft door zijn werk onder andere kans op aandoeningen van spieren en het skeletstelsel en het ontwikkelen van een allergie. De kitter / purder werkt afwisselend binnen en buiten.

### De belangrijkste risico's voor de kitter / purder zijn:

- [Fysieke belasting](#)
- [Gevaarlijke stoffen](#)
- [Klimaat](#)
- [Lawaai](#)

## **Fysieke belasting**

Relatief veel kitters (81%) vinden hun werk vermoeiend en hebben klachten over in ongemakkelijke houdingen werken (57%). Kitters hebben vooral last van regelmatig bukken (55% tegenover 25% gemiddeld voor de bouw). Ook zijn er relatief veel klachten over het bewegingsapparaat, vooral over de nek en de rug. Verder zijn kitters vaker behandeld voor spier- / gewrichtsklachten (30% tegenover 22% gemiddeld voor de bouw). Het werk wordt afwisselend lopend en staand uitgevoerd. Geknield werken komt ook voor. Bij het vullen van openingen boven ooghoogte werkt de kitter met geheven armen en met het hoofd in de nek.

De belangrijkste risico's zijn:

- Repeterende bewegingen
- Werkhoudingen

## **Te nemen maatregelen:**

### **Bronmaatregelen**

- Het inzetten van een hoogwerker is maatwerk en moet zorgvuldig worden gepland en voorbereid.
- Zorg voor een ergonomisch vormgegeven kitspuit (gemakkelijk bedienbaar en licht van gewicht).

### **Collectieve maatregelen**

- De bediening van de hoogwerker moet worden overgelaten aan personen die daartoe correct zijn geïnstrueerd en zijn opgeleid. De voorlichting en instructie in het bedrijf dient afgestemd te zijn op de hoogwerker die wordt ingezet en de werkzaamheden die worden uitgevoerd. Tijdens het uitvoeren van het werk dient de werkgever controle te houden op het juist gebruiken van de hoogwerker en eventueel corrigerend op te treden. Houd hierbij rekening met anderstaligen.
- Zorg dat er op de werkplek hulpmiddelen aanwezig zijn voor een betere werkhouding (zoals een rolsteiger, verhoging en dergelijke) en om gemakkelijker te kunnen werken (zoals een snoerloze kitspuit, kitverwijderaar en siliconenspachtel).
- Zorg voor voldoende afwisseling in de werkzaamheden om langdurige eenzijdige belasting te voorkomen.
- Stel een neksteun beschikbaar op projecten waar lang boven ooghoogte moet worden gewerkt.

### **Individuele maatregelen**

- De beoordeling van de hoogwerker dient voor elk gebruik te geschieden door de gebruiker volgens aanwijzing van de machineleverancier.
- Vraag indien nodig om hulpmiddelen die het werk lichter maken (zoals een steiger of een verhoging).
- Zorg voor afwisseling in het werk zodat u niet te lang achterelkaar dezelfde spieren belast.
- Gebruik een neksteun als u lang boven ooghoogte moet werken.

## **Arbovriendelijke hulpmiddelen voor de kitter / purder met betrekking tot fysieke belasting**

- [Hoogwerker, afbouw](#)
- [Hoogwerker, knikarm](#)
- [Hoogwerker, uitschuifbaar en zelfberijdend](#)
- [Kitpistool kitspuit, accu](#)
- [Kitverwijderaar](#)
- [Siliconenspachtel](#)
- [Steekwagen, vierwielig](#)



## **Wat zegt de wet- en regelgeving?**

### **Wettelijke verplichtingen**

#### **Arbobesluit: Hoofdstuk 5, afdeling 1 Fysieke belasting**

- Artikel 5.2 Voorkomen gevaren.
- Artikel 5.3 Beperken gevaren en risico-inventarisatie en -evaluatie.
- Artikel 5.4 Ergonomische inrichting werkplekken.
- Artikel 5.5 Voorlichting.
- Bijlagen 1 en 2 bij Richtlijn nr. 90/269/EEG (Richtlijn handmatig hanteren van lasten).

#### **Cao voor de Bouwnijverheid**

- Artikel 70a Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen lid 3.
- Artikel 70b Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen bouwplaatswerknemers lid 7, 8, 11, 15 en 17.

#### **A-blad Tillen**

- Met de hand tillen moet zoveel mogelijk worden vermeden.
- Het maximale gewicht dat door 1 persoon met de hand mag worden getild is 25 kg.
- Het maximale gewicht dat door 2 personen samen mag worden getild is 50 kg.

Let op: dit geldt alleen als de ruimte groot genoeg is om ook op een goede manier te kunnen tillen. Als het gewicht zwaarder is, moeten hulpmiddelen worden ingezet.

## Meer informatie

- [A-blad Ladders en trappen](#)
- [A-blad Rolsteigers](#)
- [A-blad Tillen](#)
- [Beroepenfolder Kitverwerker \(kitter/purder\)](#)
- [Werk veilig op hoogte](#)

## **Gevaarlijke stoffen**

Er zijn veel kitters met klachten over stof (69% tegenover 57% gemiddeld voor de bouw). Bij het uithakken van dilatatievoegen komt kwartsstof vrij waarbij de grenswaarde van 0.075 mg/m<sup>3</sup> kan worden overschreden. Veel kitters klagen ook over schadelijke stoffen. Van gas / damp / nevel heeft 24% last, 39% heeft klachten over chemische middelen (gemiddeld voor de bouw leidt dit maar bij 8% tot klachten). Van purders is bekend dat ze veel met gevaarlijke stoffen werken (PUR en oplosmiddelen). Het PUR-schuim tast de huid aan. Zonder oplosmiddelen is dit schuim moeilijk van de huid te verwijderen. Verder staan de componenten van PUR bekend om hun allergene eigenschappen. Daarnaast kunnen kitten oplosmiddelen of andere schadelijke stoffen bevatten. In kit kunnen daarnaast irriterende of allergene componenten aanwezig zijn (vooral in meercomponentenkit). Huidcontact vindt plaats bij het nastrijken van de kitvoeg met een natte vinger. Vrijkomende dampen kunnen worden geïnhaleerd. Van de kitter / purders geeft 24% aan te zijn behandeld voor een allergische huidaandoening (tegenover 10% gemiddeld voor de bouw).

De belangrijkste risico's zijn:

- Kankerverwekkende stoffen
- Schadelijke stoffen

## **Te nemen maatregelen:**

### **Bronmaatregelen**

- Beperk zoveel mogelijk het gebruik van oplosmiddelen; gebruik producten op waterbasis of met een laag gehalte aan oplosmiddelen.
- Wanneer toch oplosmiddelen moeten worden toegepast, kies dan een type met weinig schadelijke componenten, zoals een aromaatarme thinner.
- Vervang het sprayen van (tweecomponenten) PUR in kleine of slecht geventileerde ruimtes (bijvoorbeeld een kruipruimte of zolder) door een minder gevaarlijke methode, zoals het aanbrengen van isolatieplaten.

### **Collectieve maatregelen**

- Verstrek een industriële stofzuiger voor het verwijderen van stof.
- Verstrek ademhalingsbescherming; meestal is een halfgelaatsmasker met filtertype P2 voorzien van uitademventiel voldoende. Verstrek bij hoge stofconcentraties of langdurige blootstelling een ademhalingsbeschermingsmiddel met aanblaasfilter (type 2 of 3).
- Zorg dat er siliconenspachtel aanwezig zijn.
- Verstrek de in het veiligheidsinformatieblad aangegeven beschermingsmiddelen.

### **Individuele maatregelen**

- Verwijder stof niet door blazen met perslucht maar door zuigen of een combinatie van blazen / zuigen.
- Gebruik de verstrekte ademhalingsbescherming.
- Voorkom het nastrijken van kit met een natte vinger; voer dit uit met een afwerkspatel of kwastje en een zeepoplossing.
- Beperk zoveel mogelijk het gebruik van oplosmiddelen.
- Zorg voor voldoende ventilatie.
- Gebruik de verstrekte persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Wees extra voorzichtig met meercomponentenproducten; deze kunnen overgevoeligheid veroorzaken. Zorg dat gereedschap en kleding niet met één van de componenten verontreinigd raakt; vervang eventueel verontreinigde handschoenen en kleding direct. Was de handen voorafgaand aan pauzes en toiletbezoek.

## **Arbovriendelijk hulpmiddel voor de kitter / purder met betrekking tot gevaarlijke stoffen**

- [Siliconenspachtel](#)



## **Wat zegt de wet- en regelgeving?**

### **Wettelijke verplichtingen**

#### **Arbobesluit: Hoofdstuk 4 afdeling 1 Gevaarlijke stoffen**

#### **Arbobesluit: Artikel 4.2 Nadere voorschriften risico-inventarisatie en -evaluatie, beoordelen**

#### **Arbobesluit: Artikel 4.2A Nadere voorschriften risico-inventarisatie en -evaluatie, aanvullende registratie**

#### **Arbobesluit: Artikel 4.4 Arbeidshygiënische strategie**

- Bronaanpak: pas alternatieve materialen of technieken toe.
- Afzuiging / ventilatie: werk met bronafzuiging, bronomsluiting en goede ruimteventilatie.
- Vermijden blootstelling: voer het meest risicovolle werk het eerst uit, of hou het gescheiden van andere werkzaamheden.
- Als bovenstaande maatregelen onvoldoende resultaat opleveren, moeten persoonlijke beschermingsmiddelen ter beschikking worden gesteld aan werknemers. Raadpleeg voor de juiste beschermingsmiddelen het [Productgroep Informatie Systeem Arbow](#) (PISA).

#### **Arbobesluit: Artikel 4.5 Ventilatie**

- In geval er op een arbeidsplaats verontreinigde lucht wordt afgevoerd, moet er voldoende toevoer zijn van niet verontreinigde lucht.

### **Cao voor de Bouwnijverheid**

- Artikel 70a Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen lid 1 en 2.
- Artikel 70b Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen bouwplaatswerknemers lid 9, 12 en 16.



## Meer informatie

- [Algemene informatie over het risico schadelijke producten \(PDF\)](#)
- [Algemene informatie over oplosmiddelen \(PDF\)](#)
- [Algemene informatie over polyurethaan \(PDF\)](#)
- [Gevaarlijke stoffen: weet waarmee je werkt \(info voor werknemers\)](#)
- [Gevaarlijke stoffen: weet waarmee je werkt \(info voor werkgevers\)](#)
- [Informatie over PBM](#)
- [Keuzewijzer stofvrij werken](#)
- [Overzicht van alle H- en P-zinnen \(PDF\)](#)
- [Overzicht van gevaarsymbolen en hun uitleg \(PDF\)](#)
- [Productgroep Informatie Systeem Arbow \(PISA\)](#)

## **Klimaat**

De kitter werkt binnen en buiten. Veel kitters hebben klachten over het klimaat. Vooral temperatuurwisselingen, kou (25%) en tocht (49%) leiden tot veel klachten. Een deel van deze klachten wordt veroorzaakt doordat de woningen nog niet gasdicht zijn.

De meeste klachten gaan over:

- Koude
- Temperatuur wisselingen
- Tocht

## **Te nemen maatregelen:**

### **Bronmaatregelen**

- Voorkom tocht, regel waar mogelijk dat ruimtes gasdicht zijn.

### **Collectieve maatregelen**

- Verstrek op het werk en het weer afgestemde werkkleding.

### **Individuele maatregelen**

- Draag op het werk en het weer afgestemde werkkleding die voldoende bescherming biedt tegen kou en tocht.

## **Wat zegt de wet- en regelgeving?**

### **Wettelijke verplichtingen**

#### **Arbobesluit: Artikel 6.1 Temperatuur**

- De werkgever moet zorgen dat de (minimum-) temperatuur geen gevaar oplevert voor de gezondheid van zijn werknemers.

### **Cao voor de Bouwnijverheid**

- Artikel 56 Vergoeding werkkleding en gereedschap bouwplaatswerknemers.
- Artikel 70b Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen bouwplaatswerknemers lid 6.
- Artikel 70c Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen uta-werknemers lid 5.
- Artikel 73 Regeling bouwplaatswerknemers ten aanzien van werk en arbeidsverhinderende bij vorst en andere ongunstige weersomstandigheden.
- Artikel 74 (Aanvullende) Regeling onwerkbaar weer.

## Meer informatie

- [Arbouw-advies Afgeschermd werken](#)
- [Arbouw website: klimaat](#)
- [Kwaliteitscriteria voor werkkleding in de bouwnijverheid \(PDF\)](#)

## **Lawaai**

De kitter veroorzaakt weinig lawaai tijdens zijn werk en de geluidniveaus zijn niet hoog. Incidenteel vindt blootstelling plaats aan lawaai dat door anderen wordt veroorzaakt. Toch heeft 56% van de beroepsgroep klachten over lawaai-overlast. Hierdoor kan het nodig zijn om gehoorbescherming te dragen. De grenswaarde voor lawaai is 80 dB(A).

### **Te nemen maatregelen:**

#### **Collectieve maatregelen**

- Verstrek gehoorbeschermingsmiddelen: otoplastieken of goed dempende oorkappen (verstrekken is verplicht boven een geluidniveau van 80 dB(A)). Het dragen is verplicht bij een blootstelling boven 85 dB(A).
- Kies een type in overleg met het personeel; een middel dat niet lekker zit, wordt vaak slecht gebruikt.

#### **Individuele maatregelen**

- Gebruik de verstrekte gehoorbeschermingsmiddelen. Gehoorbescherming is verplicht bij geluidniveaus boven 85 dB(A).

## **Wat zegt de wet- en regelgeving?**

### **Wettelijke verplichtingen**

In het Arbobesluit, Artikel 6.8 zijn grenswaarden voor lawaai vastgesteld om werknemers te beschermen.

- Boven 80 dB(A) moet de werkgever zijn werknemers voorlichten en zorgen dat zij over de juiste gehoorbescherming beschikken. Daarbij moet hij zijn werknemers in de gelegenheid stellen om tenminste eens in de vier jaar een medisch onderzoek (PAGO = Periodiek ArbeidsGezondheidskundig Onderzoek) te ondergaan waarbij hun gehoor wordt getest. De werkgever hoeft hiervoor zelf niets te ondernemen, de werknemer wordt automatisch uitgenodigd door de arbodienst waarbij hij is aangesloten.
- Boven de 85 dB(A) moet de werkgever bronmaatregelen of collectieve maatregelen nemen om het geluidniveau te verlagen tot onder de 85 dB(A). De plaatsen waar het geluidniveau hoger blijft dan 85 dB(A), moet hij markeren. Werknemers zijn in het gemarkeerde gebied verplicht hun gehoorbescherming te dragen.

## Meer informatie

- [Keuzetabel Gehoorbeschermingsmiddelen \(PDF\)](#)
- [Keuzewijzer Gehoorbeschermingsmiddelen](#)